

O B S A H.

Předmluva	3
I. ÚVOD	
Podnik	5
Podnik v hospodářství volném	5
Podnik v hospodářství řízeném	6
II. PODNIKOVÉ POČETNICTVÍ	6
Podnikové účetnictví	8
Účetnictví finanční (základní)	8
Účetnictví pomocné (doprovodné)	9
Provozní účetnictví	9
Investiční účetnictví	9
Skladní účetnictví	13
Mzdové účetnictví	16
Kalkulace	16
Statistika	17
Rozpočetnictví	17
III. FINANČNÍ ÚČETNICTVÍ PROPISEM	18
Majetek	19
Kapitál	20
Stav a změny majetku a kapitálu	22
Náklady	23
Výnosy	24
Hospodářský výsledek	24
Další úkoly účetnictví	25
Účetní případ (skutečnost, jev, děj)	26
Obsah účetních zápisů	26
Účetní zápisy časové a soustavné	27
Písmo a jazyk při účetních zápisech	28
Symboly a zkratky	28
Psací náčiní	29
Účetní doklady a jejich obsah	29
Číslování účetních dokladů	30
Druhy účetních dokladů	30
Likvidace účetních dokladů	33
Účtovací razítko	34
Účtovací lístek	34
Účetní knihy a volné listy	37
Volné listy	37

Účetní soustava	38
Přehled účetních method	39
Účetnictví staroitalské	40
Účetnictví novoitalské	41
Účetnictví sborníkové	42
Účetnictví francouzské	43
Účetnictví anglické	44
Účetnictví americké	45
Účetnictví propisové	46
Druhy propisového účetnictví	46
Propisové účetnictví strojové	46
Účtovací stroje s válcem	48
Sčítací účtovací stroje	49
Kombinované stroje	52
Psací počítací stroje	52
Účtovací stroje s rovinnou (plochou) deskou	53
Různé druhy mechanického způsobu účtování	53
Registrovací stroje	54
Automatické účtovací a statistické stroje na děrné štítky	55
Děrný štítek	55
Pracovní postup	57
Dirkovací stroje	57
Kontrola správného dirkování	58
Třídící stroj	58
Tabelační stroj	59
Upotřebení strojů na děrné štítky	60
Zvláštní druhy propisového účetnictví strojového a ručního	60
Propisové účetnictví ruční	62
Schválené značky propisového účetnictví	62
Propisový přístroj	64
Výhody propisového účetnictví	67
Hlavní kniha	68
Řazení věcných účtů v lístkovnici	70
Rozdružovač a jezdec	71
Podvojnost zápisů	75
Případy nepůsobivé (směnné)	75
Případy působivé (jednostranné)	77
Účtování nákladů	77
Účtování výnosů	78
Případy týkající se vlastního kapitálu	78
Železný zákon podvojného účetnictví	80
Souvztažnost účtů	80
Otevření účtů v hlavní knize	81

Běžné účtování v hlavní knize	82
Uzávěrka účtů hlavní knihy	84
Uzávěrka a závěrka	84
Soupis majetku a kapitálu	85
Postup při inventuře	85
Oceňování majetku a kapitálu	86
Majetek investiční	86
Zásoby	88
Finanční majetek	89
Oceňování cizího kapitálu	90
Soupisový výkaz	92
Soupisník	92
Majetek a kapitál v pořadí likvidnosti	93
Majetek a kapitál v pořadí účtových tříd	93
Hospodářský výsledek	95
Kontrola při soupisu	97
Schema soupisníku	97
Soupisník v pořadí likvidnosti	98
Soupisník v pořadí účtových tříd	99
Předzávěrečné zápisy	99
Předvaha	100
Závěrková tabulka	104
Uzávěrka a závěrka	105
Účet rozvažný konečný	107
Účet hospodářského výsledku	108
Účet základní	110
Rozdělení účtů hlavní knihy	111
Výsledek provozní a neprovozní	114
Kniha účetní závěrek	116
Rozvaha při založení podniku	116
Rozvaha a výsledovka	116
Průkaz o použitých věcných volných listech	116
Deník	118
Uhlový papír	119
Ustalovací prášek (mastek, kopírovací prášek)	120
Deníkové zkoušky účetních zápisů	122
Zkouška denní	122
Zkouška stránková	122
Měsíční uzávěrka deníku	123
Druhy deníků	123
Soustava s deníkem jednokolonovým	123
Soustava s deníkem dvoukolonovým	124
Soustava s deníkem trojkolonovým	125

Příklad měsíční uzávěrky trojsloupcového deníku	127
Soustava s deníkem vícekolonovým (s propisem do více kolon)	127
Soustava s deníkem nástavbovým (americkým)	128
Soustava o více denících	130
Deník pokladní	130
Deník nákupní	131
Účtování do nákupního deníku bez propisu	131
Účtování do nákupního deníku propisem	131
Účtování se zápisem na jednotlivé účty skladního účetnictví	134
Deník prodejní	134
Deník odběratelů	134
Deník dodavatelů	135
Cirkulace dokladů	135
Soustavy s deníkovým zápisem na 1 řádek	136
Vazba účetních zápisů	136
Úvěrní kniha	137
Řazení osobních účtů	140
Evidence platebních lhůt	146
Otvírání osobních účtů	147
Účtování úvěrových případů během roku	147
Uzávěrka osobních účtů	147
Skontro odběratelů	150
Skontro dodavatelů	151
Průkaz o použitých osobních volných účtech	151
Vyřazování osobních účtů a jejich úschova	153
Evidence hotových peněz	153
Skontro pokladny	154
Pokladní přebytek a schodek (manko)	155
Drobné výdaje	156
Pokladní obrat	156
Běžné účty u peněžních ústavů (kontokorenty)	157
Účetní technika	157
Přípravné práce účtování	158
Oprava účetních zápisů	159
Seznam vázaných účetních knih	161
Předepsané účetní knihy	161
Úschova účetních dokladů	161
Úschova účetních knih	162
Nová terminologie	162

IV. ÚČTOVÉ OSNOVY A ROZVRH ÚČTŮ.

Směrná účtová osnova	164
Směrná účtová osnova průmyslových podniků	164
Odborová účtová osnova	165
Odborová účtová osnova textilních a oděvních podniků	166
Účtová třída 0 — investiční majetek	166
Účtová třída 1 — zásoby	169
Účtová třída 2 — finanční majetek a pasiva	169
Účtová třída 3 — náklady	171
Účtová třída 8 — výnosy	173
Účtová třída 9 — vlastní kapitál a závěrečné účty	174
Rozvrh účtů	175
Rozvrh účtů továrny na obuv	175

V. ZÁVAZNÉ SMĚRNICE PRO VZOREC ÚČETNÍ ZÁVĚRKY PRŮMYSLOVÝCH PODNIKŮ

180

VI. ROZBOR SMĚRNÉ ÚČTOVÉ OSNOVY PRŮMYSLOVÝCH PODNIKŮ

187

0 — Investiční majetek	187
Krátkodobé investice	187
Nákup investic	188
Bilancování investic	188
Investice vlastní výroby	189
Opravy investic	190
Účtování investice v provozu	190
Vyřazení investic a jejich další prodej	191
Škody na investicích	193
00 — Pozemky	193
01 — Zemní stavby	193
02 — Budovy	194
03 a 04 — Stroje a strojní zařízení	195
05 — Náradí, přístroje, zařízení a živý inventář	195
06 — Zvláštní investice	196
07 — Investice ve stavbě	196
08 — Nehmotné investice	196
09 — Oprávky k investičnímu majetku	197
Příklad účtování odpisů	197
Příklad vyřazení investic	199
1 — Zásoby	206
Plánovací skupiny materiálu a výrobků	207
Zásoby surovin, pomocných hmot a provozovacích látek	208

Obchodní zboží	210
Postup při účtování	210
Přímé pořizovací náklady	212
Slevy při nákupu	212
Vrácené zboží (suroviny)	213
Pokladniční srážky	213
Skonto při nákupu (skonto dodavatelů)	214
Výrobky hotové a rozpracované, hlavní a vedlejší	215
Zvýšení stavu zásob	215
Snížení stavu zásob	216
Rozpracované výrobky	217
Škody na zásobách	218
Oprávký k zásobám	218
Vyřazené investice	219
Obaly	219
2 — Finanční majetek a pasiva	222
20 — Hotovosti	222
21 — Peněžní ústavy	223
22 — Směnky, šeky, cenné papíry a účasti	224
Směnky aktivní (rimesy)	224
Směnky pasivní (akcepty)	227
Bilancování směnek	228
Diskont z rimes — přechodná položka pasivní	228
Diskont z akceptů — přechodná položka aktivní	230
Šeky	232
Cenné papíry	232
Účtování cenných papírů spekulacních (neúrokovaných)	233
Účtování cenných papírů ukládacích (úrokovaných)	236
23 — Odběratelé	240
Pochybné (dubiosní) pohledávky	240
Nedobytné pohledávky	247
24 — Dodavatelé	247
25 — Různí dlužníci a věřitelé	248
26 — Spojovací a průběžné účty	248
27 — Přechodné položky	248
28 — Dohadné položky	252
29 — Oprávký k finančnímu majetku a k pasivům	253
3 — Náklady	253
30 a 31 — Mzdy a služné	254
32 — Sociální náklady	257
33 a 34 — Spotřeba materiálu a energie	257
35 — Odpisy, udržování investic a nájemné	258

Udržování investic	258
Nájemné	259
36 a 37 — Různé náklady	259
38 — Pojistné a škody	262
Škody	263
39 — Daně, dávky a poplatky	264
Daň výdělková	264
Daň z obratu	265
8 — Výnosy	266
80 až 87 — Tržby	266
Vrácené zboží odběratelem	267
88 — Vnitropodnikové výnosy a změny stavu zásob	268
89 — Finanční a ostatní výnosy	269
9 — Vlastní kapitál a závěrečné účty	270
90 — Základní kapitál	270
91 — Reservní fondy	272
Rozdíl mezi rezervami a rezervními fondy	274
94 — Účty soukromé	274
95 — Zisk z minulých účetních let	275
96 — Ztráta z minulých účetních let	276
Úhrada ztráty rezervním fondem	277
Úhrada ztráty snížením akciového kapitálu	277
Úhrada ztráty použitím zisků budoucích let	278
97 a 98 — Účty závěrečné	278
971 Účet rozvažný počátečný	278
972 Účet rozvažný konečný	279
98 — Účet hospodářského výsledku	279

VII. ZÁVĚR.

Kdo musí účtovat podle JÚZ?	280
Závaznost směrnic a pokynů pro finanční účetnictví průmyslových podniků	281
Kdy lze přejít od dosavadního systému účetního k účetnictví propisovému?	281
Jak postupujeme při přechodu od dosavadního účetnictví k účetnictví podle nových směrných účtových osnov?	281
Můstek	282
Klíč k účtování	284
Abecední seznam účtů a vyskytujících se účetních případů	288

VIII. PRAKTICKÝ DVOUMĚSÍČNÍ PŘÍKLAD

Úvod	297
Disposice	298
	300

Kalkulace	310
Rozpočetnictví	312
Seznam účetních vázaných knih	314
Soupisník	315
Deník pokladní	319
Deník faktur obdržených	322
Deník faktur vydaných	322
Deník ústřední	323
Knih hlavní	333
Knih úvěrní	346
Závěrková tabulka	349
Knih účetních závěrek	353
Rozvrh účtů	359
Seznam použitých osobních účtů	360
Provozní účetnictví	361
Investiční účetnictví	364
Skladní účetnictví	365
Mzdové účetnictví	369
Statistika	371